

Groep 8.3;

‘brugwuppen’ op de basisschool

“Leerlingen moeten een ononderbroken ontwikkelingsproces doorlopen, van de kleuterschool tot aan een vervolgopleiding op mbo- of hbo-niveau.” Vanuit die overtuiging startte basisschool de Paulusschool in Oirschot bijna twintig jaar geleden met het zogenaamde halfjaarklassensysteem. Aan het einde van de basisschooljaren ontstaat daardoor een opvallende groep: groep 8.3. Nog wel op de basisschool, maar met een half been al in het voortgezet onderwijs. Bij de Les nam een kijkje.

Zeventien leerlingen van groep 8.3 zijn in groepjes hard aan het werk. Een aantal werkt aan een computer aan het geschiedenis thema, anderen aan hun tafeltje. De verschillen tussen deze leerlingen zijn groot. Niet alleen in niveau, wat normaal is in groep 8, maar ook in grootte en volwassenheid. Meer dan de helft van deze leerlingen is al dertien jaar, de andere helft is net of bijna 12 jaar oud. Die verschillen ontstaan doordat leerlingen twee maal per schooljaar kunnen doorstromen naar het volgende halfjaar, in januari en augustus. Als het minder makkelijk gaat kunnen ze dus een half jaar doubleren, maar bij een snelle ontwikkeling ook

een half jaar versnellen. Het onderwijs op de Paulusschool wordt zodanig ingericht, dat het is afgestemd op de voortgang in ontwikkeling van de kinderen. Mooie woorden, en twintig jaar geleden erg modern! Toine de Kort, directeur van de Paulusschool: “Er waren in 1989 slechts drie of vier scholen in Nederland die met het halfjaarsysteem werkten. De afgelopen jaren zijn er dan ook heel wat scholen wezen kijken bij ons. Het principe van het halfjaarsysteem werkt echter alleen bij een school met een behoorlijk aantal leerlingen, wij hadden er in die tijd bijna 600. Dit schooljaar hebben we er nog geen 300, doordat de natuurlijke aanwas

vanuit de wijken opdroogt. Organisatorisch is het niet meer haalbaar het halfjaarsysteem vast te houden. Daarom hebben we besloten vanaf begin 2007 geen groep 3 meer halverwege het jaar te laten starten. Dat wil niet zeggen dat we terug naar af gaan. De doelstelling van het halfjaarsysteem, een ononderbroken ontwikkelingsproces mogelijk maken, is nog steeds een actueel streven voor onze school. Het kind als individu, met zijn eigen leerlijn, blijft centraal staan.”

Jennifer van den Aker (13 jaar) zit in groep 8.3, na de zomer gaat ze naar de Kempenhorst, richting Iwoo. In groep 4 is ze een half jaar blijven zitten, waardoor ze in januari 2007 klaar was met groep 8. “Ik vind school best moeilijk, dus ik ben blij dat ik nog wat kan oefenen met bijvoorbeeld rekenen, voordat ik naar het voortgezet onderwijs ga. In groep 8.3 krijg je al veel meer huiswerk dan in groep 8.2, zodat je ook daaraan gewend bent als je naar de nieuwe school gaat.”

Flexibele instroom

De werking van het halfjaarsysteem begint feitelijk aan het einde van de kleuterschool. Een aantal leerlingen start in januari in groep 3. Als deze leerlingen steeds overgaan naar een volgend halfjaar, zijn zij na zes jaar in januari klaar om over te stappen naar het voortgezet onderwijs. Zij hebben dan groep 8.1 en 8.2 doorlopen. Aan gezien een flexibele instroom in het voortgezet onderwijs (nog) niet mogelijk is, heeft de Paulusschool daarvoor oplossingen gevonden: groep 8.3.

1. Er zijn leerlingen waarbij het noodzakelijk is, dat er nog niet beheerst leerstofonderdelen extra worden aangeboden. Deze leerlingen krijgen gedurende het laatste halfjaar o.a. veel herhalingsstof aangeboden.
2. Er zijn leerlingen die extra leerstof te verwerken krijgen. Deze leerlingen beheersen de basisleerstof. Voor hen is een extra pakketleerstof ontwikkeld. Het betreft leerstof op

het gebied van taal, rekenen, lezen en daarnaast de zgn. zelfstandige leertaken.

3. Er zijn leerlingen die ‘flexibel’ uitstromen naar het voortgezet onderwijs. Afhankelijk van de wensen en/of omstandigheden kan een leerling een half jaar eerder of een half jaar later uitstromen naar het voortgezet onderwijs. Dit wordt ruim van tevoren uitvoerig met de ouders besproken. De ouders hebben het recht om nee te zeggen tegen een versnelde/vervroegde uitstroom van hun kind.

Meerwaarde

René Maas is leraar in groep 8.3 en vindt het extra halfjaar absoluut een meerwaarde hebben. “Aan het begin van het schooljaar ben ik met deze groep gestart in 8.2. Dan doorlopen ze feitelijk het reguliere programma aan de hand van de lesmethode, met natuurlijk ook daarin ruimte voor differentiatie als dat nodig is. Een deel van de leerlingen had na de Kerst de stof voor groep 8 volledig doorlopen. Zij krijgen nieuwe opdrachten, soms om eventuele hiaten aan te vullen, soms als extra stof. Er zijn echter ook leerlingen die het tweede halfjaar nog volledig nodig hebben voor de basisleerstof van groep 8. Dat is door deze constructie geen probleem.

Rick Wijers (12 jaar) uit groep 8.3 heeft een havo-vwo advies en gaat naar het Heerbeek College. Hij krijgt dit laatste half jaar verdiepingsstof aangeboden. “Onze leraar kijkt echt wat iemand nodig heeft, daar wordt de stof op aangepast. We werken dan bijvoorbeeld wel allemaal aan hetzelfde thema, maar op verschillende niveaus. Ik denk dat daardoor de overgang naar het voortgezet onderwijs minder groot is. Je hebt dan toch al zoveel nieuwe dingen, steeds een andere leraar, andere lokalen, nieuwe boeken etc. Dan is het fijn als je qua stof al wat voor ligt!”

Marilou Joannès (13 jaar) gaat na de zomer naar het Heerbeek College, richting vmbo-t. Ook zij is een half jaar blijven zitten, in groep 3 en is nu leerling van 8.3. “Ik ben juist blij dat ik een extra half jaar op de Paulusschool zit. Wij hebben een veel betere voorbereiding op het vmbo, dan leerlingen die een ‘gewone’ groep 8 volgen. Wij leren ook al samenwerken, zelfstandig werken, allemaal dingen die je straks goed kan gebruiken.”

Je moet in groep 8.3, nog meer dan in andere groepen, kijken naar de individuele leerling en zijn ontwikkeling. De extra lesstof die nodig is, ontwikkelen wij op school zelf. Soms is dat heel vakgericht, bijvoorbeeld rekenen of taal, soms ook gebruiken we extra, vakoverstijgende projecten. Ik vind het erg belangrijk dat leerlingen in groep 8, en zeker in 8.3, zelfstandig leren werken. Dat wordt ook in het voortgezet onderwijs van ze gevraagd, dus ‘push’ ik ze ook in dit laatste halfjaar al regelmatig om mijn ‘hand los te laten’. Bij het ene kind is dat makkelijker dan bij het andere, dat hangt

De extra lesstof die nodig is, ontwikkelen wij op school

natuurlijk ook af van het cognitief vermogen en het karakter van het kind. Ook al wordt het halfjaarsysteem nu geleidelijk afgeschaft, de nadruk op de individuele ontwikkeling van een leerling zal blijven bestaan binnen deze school. Steeds meer zal schoolbreed gekeken worden wat een leerling nodig heeft. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat een leerling in groep 7 werkt aan stof voor groep 8, of andersom. Op die manier bereiden we een leerling optimaal voor op de overgang naar het voortgezet onderwijs.”

Wilt u in contact komen met de Paulusschool, dan kunt u mailen naar info@paulusschool.net

Susanne Nieuwenbroek is hoofdredacteur van Bij de Les